

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobce: **B. W. J. K.**, zastoupen Mgr. Petrou Naskosovou, advokátkou, se sídlem Eliášova 467/28, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, v řízení o žalobě rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2021, č.j. MSP-68/2020-ODSK-OTC/29,

takto:

I. Rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 18. 5. 2021, č.j. MSP-68/2020-ODSK-OTC/29, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce Mgr. Petry Naskosové, advokátky.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2021, č.j. MSP-68/2020-ODSK-OTC/29 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo o žádosti žalobce o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 45/2013 Sb.“), rozhodnuto to tak, že ve výroku I. byla podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. b), § 28 odst. 1 písm. b) za aplikace ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb. přiznána žalobci peněžitá pomoc ve výši 25.000 Kč; ve výroku II. pak byla žádost žalobce co do výše 25.000 Kč s odkazem na ustanovení § 29 písm. a) téhož zákona zamítnuta.

- [2] Žalobce v podané žalobě namítal, že z výroků rozhodnutí není zcela zřejmé, zda žalovaný zamýšlel prvním výrokem skutečně konstitutivně rozhodnout o tom, že se žalobci přiznává peněžitá pomoc (pouze) ve výši 25.000 Kč, či zda bylo podstatou výroku I. určení, že žalobci náleží peněžitá pomoc podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. b) ve spojení s ustanovením § 28 odst. 1 písm. b) zákona č. 45/2013 Sb., a až podstatou výroku II. rozhodnutí, že se výše peněžitě pomoci přiznané žalobci snižuje ve smyslu ustanovení § 29 téhož zákona. Z toho důvodu žalobce napadl žalobou napadené rozhodnutí v celém rozsahu, neboť jej lze považovat za nezákonné a nesprávné z hlediska nesprávného skutkového stavu a nesprávného posouzení věci. Zároveň uvedl, že pokud by soud dospěl k závěru, že jsou jednotlivé výroky od sebe oddělitelné, tak žaloba směřuje pouze do výroku II. napadeného rozhodnutí. Žalobce dále v žalobě poukázal na to, že mu již byla peněžitá pomoc ve výši 25.000 Kč vydána, přičemž ji použil k účelu, ke kterému byla určena, tj. k sanaci následků trestného činu.
- [3] Žalobce dále v žalobě namítal, že účelem peněžitě pomoci je jednorázové poskytnutí peněžitě částky k překlenutí zhoršené sociální situace způsobené obětí trestným činem, čemuž odpovídá i krátká lhůta, v níž má žalovaný o žádosti rozhodnout (srov. ustanovení § 30 odst. 3 zákona č. 45/2013 Sb.). Žalovaný však o žádosti rozhodl až po několikanásobném překročení předmětné tříměsíční lhůty, čímž sám zhoršil žalobcovu situaci.
- [4] Žalobce k předcházejícímu trestnímu řízení uvedl, že předmětný trestný čin spočíval v tom, že neznámý pachatel dne 30. 3. 2019 v době od 0:45 do 1:00 hod., na chodníku před domem, který je na adrese F. 3, P. 2 – V., blíže nezjištěným způsobem ve srozumění způsobit ublížení na zdraví strčil do poškozeného (žalobce), v důsledku čehož tento podrobněji neurčeným způsobem upadl na okraji chodníku, při čemž mu sklouzla levá končetina z obrubníku a utrpěl tak spirální zlomeninu dolní části bércové kosti levé nohy, přičemž toto poranění si vyžádalo hospitalizaci zahrnující operační zákrok a následnou pracovní neschopnost minimálně do 2. 7. 2019. Dočasná pracovní neschopnost žalobce byla následně ukončena zpětně ke dni 5. 4. 2020. Usnesením ze dne 10. 2. 2020, č.j. KRPA-130600/TČ-2019-001271 však policejní orgán věc odložil, neboť se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání. Podle závěrů policejního orgánu došlo ke spáchání trestného činu na žalobci, kterým mu byla způsobena těžká újma na zdraví, avšak nebyl nalezen konkrétní pachatel, vůči němuž by mohlo být zahájeno trestní stíhání. Policejní orgán výslovně konstatoval, že *„pád poškozeného byl zapříčiněn jinou osobou – úmyslným jednáním, strčením.“*
- [5] Žalobce namítal, že žalovaný při posouzení žádosti žalobce nevycházel z výše uvedeného kvalifikovaného názoru policejního orgánu, ale namísto toho sám prostudoval trestní spis a z listinných důkazů si vybral jen ty, které poukazují na údajné spoluzavinění ze strany žalobce. Žalovaný tak nad rámec toho, o čem má v řízení o žádosti o poskytnutí peněžitě pomoci dle zákona č. 45/2013 Sb. rozhodovat, hodnotil důkazy obsažené v trestním spise. Žalobce v této souvislosti zdůraznil, že policejní orgán na žádné spoluzavinění skutku ze strany žalobce ve svém konečném usnesení o odložení trestní věci nepoukazoval. Uvedl, že sice byl pod vlivem alkoholu, ale byl strčen takovým způsobem, že to vůbec nečekal a nemohl se pádu nijak bránit. Namítal, že nelze automaticky každé požití alkoholu kvalifikovat jako spoluvinu na vzniku újmy na zdraví, ale je naopak třeba posoudit konkrétní okolnosti případu. V daném případě, pokud by žalobce nebyl strčen neznámým pachatelem, tak by vůbec neupadl. Samotné ovlivnění alkoholem tak nebylo bezprostřední příčinou vzniklé újmy.

- [6] K argumentaci žalovaného, že Pražská správa sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ“) mu měla snížit nárok na výplatu nemocenského právé v důsledku skutečnosti, že v době vzniku úrazu byl žalobce pod vlivem alkoholu, uvedl, že se tato skutečnost nezakládá na pravdě. Je sice pravdou, že v době podání žádosti žalobce zaslal jako přílohu Oznámení o výši nemocenského ze dne 18. 7. 2019, kde bylo uvedeno, že se nárok na výplatu nemocenského snižuje na 50%, avšak po následných právních krocích mu bylo nakonec nemocenské vyplaceno v plné výši. Žalovaný tak nesprávně zjistil skutkový stav.
- [7] K poukazu žalovaného na výpovědi svědků žalobce namítal, že žalovaný si zjevně vybral pouze vysvětlení podaná těmi svědky, kteří tvrdí, že žalobce na ně měl před incidentem pokřikovat a měl vyprovokovat slovní potyčku. Namítl, že žalovaný ignoroval rozporná tvrzení ze strany žalobce a dalších svědků události (D. P. a J. L. V. R.).
- [8] Žalobce dále namítal, že úkolem žalovaného při posuzování žádosti není nové studování celého trestního spisu, hodnocení důkazů v něm obsažených a vytváření konkurenčních závěrů o skutkovém ději. Jeho úkolem je především posouzení, zda jsou u žadatele splněny podmínky, aby mu byla přiznána peněžitá pomoc. Skutečnost, zda byla vzniklá újma spoluzaviněna, lze spolehlivě zjistit i z konečných rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení. Žalobce proto namítal, že žalovaný nepřipustně překročil meze správního uvážení, a to ve snaze ušetřit peněžní prostředky, které mají sloužit na pomoc obětem trestné činnosti. V této souvislosti žalobce připomněl, že ve vztahu k peněžitě pomoci se uplatní princip subsidiarity peněžitě pomoci, princip reparace a princip v pochybnostech ve prospěch oběti („*in dubio pro victimae*“). Navíc zákon č. 45/2013 Sb. je koncipován tak, aby se postavení obětí trestných činů zlepšilo. Tyto principy je žalovaný povinen dodržovat (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2019, č.j. 9 As 423/2018-29).
- [9] Žalobce rovněž namítal, že žalovaný nedostatečně odůvodnil, z jakého důvodu rozhodl o snížení peněžitě pomoci právě o 50%, neboť pouhý poukaz na domnělé rozhodnutí PSSZ není dostatečným argumentem. Rozhodnutí žalovaného co do konkrétní částky, v níž byla žádost žalobce zamítnuta (resp. snížena přiznaná dávka peněžitě pomoci), je tak dle žalobce nepřezkoumatelné.
- [10] Žalobce shrnul, že žalovaný má povinnost přistupovat k žalobci jako k oběti trestného činu zdvořile a šetrně, a podle možností mu vycházet vstříc. Svým postupem se tak žalovaný dle žalobce dopustil nepřipustné sekundární viktimizace žalobce jako oběti.
- [11] Žalovaný v písemném vyjádření k podané žalobě navrhoval její zamítnutí. Žalovaný uvedl, že nemá pochybnosti o průběhu incidentu, tj. že k poškození zdraví žalobce došlo v důsledku útoku neznámého pachatele; rovněž pak nerozporoval skutečnost, že žalobce utrpěl v důsledku jednání neznámého pachatele těžkou újmu na zdraví ve smyslu ustanovení § 24 odst. 3 zákona č. 45/2013 Sb. s omezením v obvyklém způsobu života po dobu více než 6 týdnů. Dále uvedl, že z důkazních listin, a to jak ze svědeckých výpovědí účastníků incidentu, tak ze znaleckého posudku a listin, zaslaných žalobcem k žádosti, vyplynulo, že žalobce byl v době incidentu pod vlivem alkoholu, který způsobil omezenou koordinaci pohybu žalobce. Navíc incidentu předcházela slovní potyčka s přítomnými taxikáři. Skutečnost, že opilý žalobce křičel anglicky na přítomné taxikáře, potvrzuje např. L. B., M. H., L. H. nebo M. D. Slovní potyčka mezi taxikáři a žalobce je pak uvedena i v usnesení policejního orgánu o odložení věci. Dle žalovaného tak bylo dostatečně prokázáno spoluzavinění žalobce na způsobené újme na zdraví.

- [12] K namítané zásadě „*in dubio pro victimae*“ žalovaný uvedl, že v daném případě žádné pochybnosti nevznikly. Uvedl, že ze znaleckého posudku vyplynulo, že opilost žalobce měla vliv na způsob poranění (omezená koordinace pohybů). Dodal, že žalobce a svědkyně P. sice slovní potyčku neuvádí, nicméně žalovanému není zřejmé, proč by výše jmenovaní čtyři svědci, kteří byli přítomni incidentu a kteří byli vyslýcháni odděleně, uváděli stejné okolnosti, které incidentu předcházely.
- [13] Dále uvedl, že zkoumání míry spoluzavinění žadatele o peněžitou pomoc oběti trestného činu je zákonnou povinností správního orgánu. Uvedl, že v rámci správní úvahy o míře snížení peněžité pomoci žalovaný subsidiárně použil pravidla České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“), která v případě snížení, že příčinou pracovní neschopnosti je alkohol, snižuje výplatu nemocenských dávek o 50% z důvodu spoluzavinění. Skutečnost, že žalobci byly nakonec vyplaceny dávky v plné výši, žalovaný označil za irelevantní.
- [14] Žalovaný ve svém vyjádření dále uvedl, že provedl veškeré důkazy, které byly pro zjištění daného stavu věci potřebné a možné. K námitce, že se policejní orgán nezabýval případným spoluzaviněním žalobce, uvedl, že trestní věc byla odložena z důvodu, že nebylo možné ustanovit pachatele; policejní orgán tak hodnotil pouze průběh incidentu a kvalifikaci skutku dle znaleckého posudku. Uvedl, že přihlédl nejen ke svědeckým výpovědím taxikářů, ale i k výpovědi žalobce a jeho svědků, což vyplývá ze správního spisu a z odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- [15] K námitce nesprávnosti výroků napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že výrokem I. napadeného rozhodnutí bylo žádosti žalobce vyhověno částečně – za použití ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb. byla paušální částka peněžité pomoci snížena na přiznanou částku 25.000 Kč. Ve zbylé části nároku co do výše 25.000 Kč byla žádost žalobce výrokem II. napadeného rozhodnutí zamítnuta.
- [16] Žalobce podal k vyjádření žalovaného repliku, ve které žalobce opětovně zdůraznil, že samotné požití alkoholu bez dalšího nepostačuje k závěru o jeho spoluzavinění. Ke slovní potyčce s taxikáři žalobce uvedl, že v této otázce se závěry žalovaného významně liší od závěrů policejního orgánu, který v usnesení o odložení věci uvedl, že „*ve věci proti sobě stojí dvě verze výpovědí – na jedné straně poškozeného, jeho přítelkyně a kamaráda, oproti kterým stojí výpovědi přítomných taxikářů.*“ Dle žalobce je zřejmé, že se policejní orgán po zhodnocení všech důkazů ve spise nakonec přiklonil právě k výpovědím prvně zmíněné skupiny osob. Správní orgán však naopak vycházel z výpovědí skupiny taxikářů, kteří skutkový děj popisovali naprosto odlišně. K argumentu žalovaného ohledně toho, že všichni čtyři taxikáři uváděli nezávislé na sobě stejné okolnosti daného incidentu, žalobce uvedl, že všichni tito taxikáři se navzájem znali, někteří se dokonce označili za kamarády.
- [17] Ve vztahu k subsidiárnímu použití pravidel ČSSZ žalobce namítl, že jednak není možné na tato pravidla odkazovat bez bližšího odůvodnění jejich vhodnosti pro posuzovaný případ, a jednak dle judikatury samotné požití alkoholu bez dalšího nepostačuje k závěru o spoluzavinění poškozeného (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 3. 2012, č.j. 25 Cdo 823/2011-140). Nadto v daném případě je odkaz na pravidla ČSSZ v kontextu poměrného snížení peněžité pomoci naprosto nepřiléhavý, neboť žalobci bylo nakonec nemocenské vyplaceno v plné výši.
- [18] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:

- [19] Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 18. 5. 2021, č.j. MSP-68/2020-ODSK-OTC/29, bylo o žádosti žalobce ze dne 5. 3. 2020 o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti podle zákona č. 45/2013 Sb. rozhodnuto to tak, že ve výroku I. byla podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. b), § 28 odst. 1 písm. b) za aplikace ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb. přiznána žalobci peněžitá pomoc ve výši 25.000 Kč; ve výroku II. pak byla žádost žalobce co do výše 25.000 Kč s odkazem na ustanovení § 29 písm. a) téhož zákona zamítnuta.
- [20] V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný v rámci rekapitulace skutkových zjištění shrnul průběh daného incidentu, včetně zdravotních následků na straně žalobce. Dále uvedl, že dle znaleckého posudku MUDr. Milana Richtra, CSc., z oboru ortopedie a traumatologie ze dne 7. 12. 2019 zjištěná hladina alkoholu u žalobce (dle dechové zkoušky 1,3 promile) významně ovlivňuje koordinaci pohybů, a to i obranných, reflexních. Ze znaleckého posudku rovněž vyplynulo, že dle lékařského nálezu je možné vyloučit přímý úrazový děj kopnutím nebo pádem. Dále z něj vyplynulo, že uvedenému mechanismu úrazu (rotační násilí, kdy převažující úrazový moment představovala vnitřní torze bérce a nohy s tlakem na zevní část zapřené chodidla) odpovídá nejspíše sklouznutí po obrubníku. Znalec pak považovat podíl případného strčení druhou osobou za možný, nicméně za převažující považoval chybné došlápnutí na kraj chodníku a následné sklouznutí žalobce při jisté poruše koordinace pohybu při zjištěném 1,3 promile alkoholu. Dále žalovaný uvedl, že navíc z úředních záznamů o podaném vysvětlení ze strany taxikářů vyplývá, že incidentu předcházela slovní potyčka s taxikáři, kdy žalobce zjevně pod vlivem alkoholu fotil zaparkovaná auta a pokřikoval na přítomné taxikáře. Spoluzavinění na vzniklé újmě žalobce v důsledku vlivu alkoholu pak konstatoval i PSSZ, když žalobci snížila nárok na výplatu nemocenského ve výši 50%.
- [21] Žalovaný dále v rámci skutkového a právního posouzení věci uvedl, že žalobce je nepochybně oprávněným žadatelem dle ustanovení § 24 odst. 1 písm. b) zákona č. 45/2013 Sb., kterému vzniklo (při splnění všech ostatních zákonných podmínek) právo na peněžitou pomoc ve formě paušální částky ve výši 50.000 Kč. Z listinných důkazů (a to z Propouštěcí zprávy Všeobecné fakultní nemocnice v Praze ze dne 3. 4. 2019) však vyplynulo, že žalobce byl v době spáchání trestného činu pod vlivem alkoholu, což dle znaleckého posudku významně ovlivnilo koordinaci jeho pohybů. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce se tak svým jednáním nepochybně podílel na vzniku zranění, tj. komplikované zlomenině dolní končetiny, a proto lze konstatovat spoluvinu žalobce na způsobené újmě, což vzala v úvahu i PSSZ, kdy z téhož důvodu žalobci snížila nárok na výplatu nemocenského. Dle žalovaného pak nebylo možné pominout ani skutečnost, že zranění žalobce předcházela potyčka žalobce s taxikáři, kdy jednání neznámého pachatele bylo částečně vyprovokováno samotným žalobcem.
- [22] Dále žalovaný uvedl, že s přihlédnutím k ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb. je nezbytné, aby správní orgán v rámci dokazování zjistil i okolnosti, za kterých k újmě na zdraví žalobce došlo, tj. právě okolnost možného spoluzavinění žalobce na vzniklé újmě, přičemž právě svědecké výpovědi účastníků incidentu mohou tuto okolnost vyvrátit či potvrdit. K zásadě „*in dubio pro victimae*“ žalovaný uvedl, že doplnění dokazování nebylo provedeno z důvodu, že by vyvstaly pochybnosti, zda se trestný čin stal, či zda je žalobce oprávněným žadatelem, ale právě doplněné dokazování mělo ověřit průběh incidentu, v jehož důsledku bylo žalobci ublíženo na zdraví, a tudíž ověřit splnění zákonných

podmínek pro přiznání peněžité pomoci. Ne každá oběť trestného činu má nárok na peněžitou pomoc dle zákona č. 45/2013 Sb. (srov. ustanovení § 23 odst. 1 tohoto zákona).

- [23] Žalovaný uzavřel, že zvýšené požití alkoholu, pod jehož vlivem byl v době vzniku újmy na zdraví žalobce, a který mu způsobil snížení koordinace pohybu a zhoršení reakčních schopností, lze nepochybně kvalifikovat jako spoluvinu žalobce na vzniku újmy na zdraví, přičemž tento závěr jednoznačně vyplývá ze znaleckého posudku. Dodal, že ač měl dle ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb. možnost v důsledku spoluzavinění žalobce peněžitou pomoc nepřiznat, tak rozhodl pouze o snížení částky peněžité pomoci o 50%, neboť vzal v úvahu snížení nemocenských dávek právě o tuto hodnotu.
- [24] Podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhl nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.
- [25] Žalobce s projednáním věci bez jednání souhlasil, žalovaný se ve stanovené lhůtě nevyjádřil. Soud tedy postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl o věci samé bez jednání.
- [26] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
- [27] Předmětem sporu mezi účastníky řízení je určení výše peněžité pomoci, která byla žalobci jako oběti trestné činnosti přiznána žalobou napadeným rozhodnutím, resp. skutečnost, že žalobcem požadovaná výše peněžité pomoci byla žalovaným snížena z důvodu spoluzavinění žalobce na vzniku újmy.
- [28] Podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb.: „Obětí se rozumí fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková nebo nemajetková újma nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil.“
- [29] Podle ustanovení § 23 odst. 1 téhož zákona: „Oběť má za podmínek stanovených tímto zákonem právo na peněžitou pomoc, kterou jí poskytne stát.“
- [30] Podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. b) téhož zákona: „Právo na peněžitou pomoc má oběť, které byla v důsledku trestného činu na ní spáchaného způsobena těžká újma na zdraví.“
- [31] Podle ustanovení § 24 odst. 3 téhož zákona: „Těžkou újmou na zdraví se pro účely tohoto zákona rozumí jen vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění. Za těchto podmínek je těžkou újmou na zdraví a) zmrzačení, b) ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, c) ochromení údu, d) ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, e) poškození důležitého orgánu, f) zohyzdění, g) vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, h) mučivé útrapy, nebo i) porucha zdraví trvající nejméně po dobu 6 týdnů.“
- [32] Podle ustanovení § 25 odst. 1 věty první téhož zákona: „Peněžitá pomoc spočívá v jednorázovém poskytnutí peněžité částky k překlenutí zhoršené sociální situace způsobené obětí trestným činem.“
- [33] Podle ustanovení § 28 odst. 1 písm. b) téhož zákona: „Peněžitá pomoc se poskytne na žádost oběti uvedené v § 24 odst. 1 písm. b) v paušální částce 50 000 Kč nebo ve výši, která představuje oběti prokázanou ztrátu na výdělku a prokázané náklady spojené s léčením, snížené o součet všech

částek, které oběť z titulu náhrady škody již obdržela; peněžité pomoc nesmí přesáhnout ve svém součtu částku 200 000 Kč.“

- [34] Podle ustanovení § 29 písm. a) téhož zákona: „*Peněžité pomoc stanovená podle § 28 může být snížena nebo se nepřizná s přihlédnutím k sociální situaci oběti a k tomu, do jaké míry oběť spoluzavinila vznik újmy.*“
- [35] V posuzované věci není sporu o tom, že žalobcem byl žalovaným považován za oběť ve smyslu § 24 odst. 1 písm. b) zákona, neboť splňoval kritéria podle § 24 odst. 3 téhož zákona – v důsledku trestné činnosti pachatele mu vznikla těžká újma na zdraví.
- [36] Těžištěm sporu je aplikace ustanovení § 29 zákona č. 45/2013 Sb., na jehož základě žalovaný snížil paušální částku peněžité pomoci na polovinu. Stejně ustanovení (§ 8) obsahoval i zákon č. 209/1997 Sb., o poskytnutí peněžité pomoci obětím trestné činnosti a o změně některých zákonů, který byl zákonem č. 45/2013 Sb. nahrazen. Jedná se o ustanovení, které žalovanému umožňuje s ohledem na konkrétní okolnosti případu a smysl poskytované pomoci peněžitou pomoc poměrně snížit či dokonce nepřiznat. Zákonná dikce („*může být snížena nebo se nepřizná*“) svědčí o aplikaci správního uvážení, které správní orgán činí s přihlédnutím ke zjištěním týkajícím se jednak sociální situace oběti, dále k tomu, zda se oběť podílela na vzniku škody [písm. a)] a rovněž k tomu, jakým způsobem oběť přistoupila k uplatnění svých práv na náhradu vzniklé újmy [písm. b)]. K rozhodnutí o snížení či nepřiznání peněžité pomoci přitom není nutné, aby byly uvedené podmínky naplněny kumulativně (viz též D., T., Č., L., H., D., V., P. Zákon o obětech trestných činů. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2018).
- [37] K první žalobní námitce týkající se formulace obou výroků žalobou napadeného rozhodnutí soud uvádí, že tyto výroky shledal navzájem od sebe neoddělitelnými, neboť jimi (v jejich souhrnu) žalovaný vyčerpal celou žádost žalobce co do výše 50.000 Kč jako peněžité pomoci oběti trestné činnosti. Z výroku I. je zřejmé, že této žádosti bylo vyhověno pouze částečně (v částce 25.000 Kč) a že ve zbylé části (rovněž v částce 25.000 Kč) byla žádost žalobce výrokem II. napadeného rozhodnutí zamítnuta. Důvodnost tohoto zamítnutí, resp. snížení požadované částky peněžité pomoci je pak předmětem sporu mezi účastníky řízení. Námitku ohledně vady výroků napadeného rozhodnutí soud tedy neshledal důvodnou.
- [38] Žalobce dále namítal, že žalovaný nerozhodl ve lhůtě 3 měsíců od podání žádosti podle ustanovení § 30 odst. 3 zákona č. 45/2013 Sb., čímž zhoršil žalobcovu situaci jako oběti trestné činnosti.
- [39] Ani tuto žalobní námitku soud neshledal důvodnou. Jakkoliv je zjevné, že žalovaný při rozhodování o žádosti žalobce nedodržel lhůtu podle ustanovení § 30 odst. 3 předmětného zákona, neboť o žádosti podané dne 5. 3. 2020 rozhodl až rozhodnutím ze dne 18. 5. 2021, tak soud musí konstatovat, že předmětná lhůta pro vydání rozhodnutí řádu je lhůtou procesní, na jejíž uplynutí zákon č. 45/2013 Sb. neváže žádné právní důsledky pro věc samu. Při posuzování povahy této konkrétní lhůty soud vycházel analogicky ze stejných teoretických úvah, jako Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 9. 2012, č.j. 9 As 114/2011-58 nebo Městský soud v Praze v rozsudcích ze dne 22. 7. 2011, č.j. 9A 128/2010-33 a ze dne 23. 11. 2017, č.j. 5A 153/2017-36. Lhůta pro vydání rozhodnutí je tedy svou povahou lhůtou pořádkovou a samotné nedodržení této lhůty nemůže být důvodem pro zrušení správního rozhodnutí. Porušení lhůty může být titulem pro náhradu škody nebo nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím, nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona

České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. V určitých případech by porušení lhůty pro vydání rozhodnutí mohlo vést k jiným řízením (podání žaloby proti nečinnosti dle ustanovení § 79 a násl. s.ř.s. nebo žaloby zásahové dle ustanovení § 82 a násl. s.ř.s.). Žalobce však tato řízení neinicioval a neučinil žádné kroky směřující k ukončení nečinnosti žalovaného.

[40] Nyní se již soud mohl zabývat meritem věci, ke kterému považuje za vhodné nejprve zopakovat, že v případě ustanovení § 29 zákona č. 45/2013 Sb. se jedná o ustanovení, které žalovanému umožňuje s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu a smysl poskytované pomoci peněžitou pomoc buď poměrně snížit, či dokonce nepřiznat. Díkce tohoto ustanovení pak dle soudu svědčí o aplikaci správního uvážení, které žalovaný činí s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu.

[41] Soud se tak neztotožnil s námitkou žalobce, že žalovaný překročil meze správního uvážení, resp. že v řízení o žádosti o poskytnutí peněžité pomoci nad rámec toho, o čem má rozhodovat, hodnotil důkazy založené v policejním spisu. Má-li žalovaný možnost výši peněžité pomoci dle ustanovení § 29 zákona č. 45/2013 Sb. snížit, tak je nezbytné, aby v tomto směru prováděl dokazování – tj. v daném případě zjišťoval i okolnosti, za kterých k újmě na zdraví žalobce došlo. Dle soudu není role žalovaného v případě rozhodování o žádosti o peněžitou pomoc oběti trestné činnosti zjednodušena na pouhé formální zkoumání podmínek ze strany žadatele o peněžitou pomoc, a to na základě doloženého konečného rozhodnutí orgánů činného v trestním řízení. Naopak žalovaný v rámci své správní úvahy může provádět další dokazování, příp. i hodnotit důkazy již dříve obstarané policejním orgánem (obsažené v trestním spisu). V tomto směru tedy byl žalovaný ve vztahu k aplikaci ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb. oprávněn učinit si na základě provedeného dokazování svůj vlastní závěr o spoluzavinění žalobce na vzniku újmy.

[42] Dle názoru soudu však žalovaný při své úvaze pochybil, resp. zcela pominul (nezohlednil) některé skutečnosti. Jak již bylo uvedeno výše, tak žalovaný je oprávněn hodnotit důkazy obsažené v trestním spisu a vytvořit si na jejich základě jiný závěr o daném skutkovém ději, nicméně závěry policejního orgánu musí v takovém případě spolehlivě vyvrátit, což se v daném případě dle soudu nestalo. Policejní orgán ve svém usnesení ze dne 10. 2. 2020 přímo ve výroku uvedl, že neznámý pachatel dne 30. 3. 2019 v době od 0:45 do 1:00 hod., na chodníku před domem, který je na adrese F. 3, P. 2 – V., blíže nezjištěným způsobem ve srozumění způsobit ublížení na zdraví „*strčil do poškozeného*“, v důsledku čehož „*tento podrobněji neurčeným způsobem upadl na okraj chodníku, při čemž mu sklouzla levá končetina z obrubníku a utrpěl tak spinální zlomeninu dolní části bércevé kosti levé nohy.*“

[43] V odůvodnění tohoto usnesení pak policejní orgán uvedl, že si je vědom toho, že ve věci proti sobě stojí dvě verze výpovědi – na jedné straně poškozeného (žalobce), jeho přítelkyně a kamarádů, oproti kterým stojí výpovědi přítomných taxikářů – nicméně zranění poškozeného v místě a době skutku bylo potvrzeno, a to jak lékařskými zprávami, tak znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, u kterého je dle policejního orgánu nutno brát v potaz, že znalec u daného zranění jednoznačně nevyloučil, že mu mohlo předcházet strčení jinou osobou, byť tento způsob vzniku úrazu nepovažoval za pravděpodobný. Z toho důvodu policejní orgán pro závěr, že se předmětný skutek stal, vycházel zejména z uvedeného znaleckého posudku ve spojení s výpověďmi poškozeného, jeho přítelkyně a kamarádů, které jednoznačně poukazují na skutečnost, že pád poškozeného (žalobce) byl zapříčiněn jinou osobou – úmyslným jednáním, strčením.

- [44] Tyto závěry policejního orgánu nebyly žádným způsobem žalovaným vyvráceny. Soud totiž přisvědčil námitce žalobce, že žalovaný si vybral z listinných důkazů jen ty, které poukazují na spoluzavinění na vzniku újmy ze strany žalobce, a to zejména v případě skutečnosti, že zranění žalobce předcházela slovní potyčka žalobce s taxikáři, kdy jednání neznámého pachatele bylo částečně vyprovokováno samotným žalobcem. Tento svůj závěr žalovaný vyvodil z úředních záznamů o podaném vysvětlení svědků L. B., M. H. a M. D., ačkoliv z výpovědí žalobce a svědkyně D. P. a z vytěžení svědka J. L. V. R. vyplývá odlišný děj události – podle těchto výpovědí, vyplývá, že žalobce si na daném místě v daném čase fotil registrační značky zde parkujících vozidel taxi, přičemž byl následně napaden jedním z taxikářů, v důsledku čehož žalobce upadl. Rozpor mezi těmito dvěma skutkovými verzemi se dle soudu žalovaný nepokusil nijak vyjasnit, když jednu verzi bez náležitého odůvodnění upřednostnil před druhou.
- [45] Druhou (a podstatnější) okolností, ve které žalovaný spatřoval spoluzavinění žalobce na vzniku újmy, byla skutečnost, že žalobce byl v době spáchání trestného činu pod vlivem alkoholu – dle lékařského záznamu byl výsledek dechové zkoušky na alkohol 1,3 promile. Žalovaný v napadeném rozhodnutí sice odkázal na znalecký posudek, podle kterého tato hladina významně ovlivňuje koordinaci pohybů (a to i obranných, reflexních), nicméně dle soudu nijak nezkoumal příčinnou souvislost mezi požitím alkoholu a škodlivým následkem na žalobcovo zdraví, který nastal v důsledku trestného činu neznámého pachatele. Samotné požití alkoholu, tj. aniž by v daném konkrétním případě prokázáno, že toto bylo příčinou vzniku újmy na zdraví žalobce, dle soudu nepostačuje k závěru o spoluzavinění žalobce.
- [46] Žalovaný např. zcela pominul, že z výpovědí žalobce, svědkyně P. a svědka R. vyplynulo, že se ze strany neznámého pachatele jednalo o náhlý a rychlý atak směrem k žalobci. I za takové situace je nepochybně stav žalobce (podnapilost) relevantní pro vznik případné újmy, nicméně z těchto výpovědí vyplynulo, že žalobce byl strčen takovým způsobem, že to vůbec nečekal, tudíž nemohl pádu nijak zabránit, a to i kdyby nebyl v podnapilém stavu. Dle soudu tak žalovaný náležitě neprokázal, že kdyby nebyl žalobce pod vlivem alkoholu, tak by ke škodlivému následku na jeho zdraví nedošlo, což je dle názoru při závěru žalovaného o spoluzavinění žalobce z důvodu požití alkoholu podstatná okolnost. Ne každá míra opilosti musí vždy (spolu)zapříčinit vznik škodlivého následku (újmy na zdraví) – vždy je třeba podrobně zkoumat skutkový děj konkrétního případu, což však dle soudu žalovaný v napadeném rozhodnutí neučinil.
- [47] Poukaz žalovaného na znalecký posudek založený v trestním spise soud nepovažuje v tomto směru za dostatečný, když znalec sice uváděl, že hladina alkoholu významně ovlivňuje koordinaci pohybů (i obranných a reflexních), nicméně zároveň v posudku uvedl, že zjištěnému mechanismu úrazu (vnitřní torze bérce a nohy s tlakem na zevní část zapřené chodidla) odpovídá „nejspíše“ sklouznutí po obrubníku. Znalec pak dále uváděl, že považuje podíl případného strčení druhou osobou „za možný“, nicméně za převažující považoval znalec chybné došlápnutí na kraj chodníku a následné sklouznutí žalobce při jisté poruše koordinace pohybu při zjištěné hladině alkoholu. Ze zvýrazněných výrazů použitých znalcem ve znaleckém posudku tak dle soudu vyplývá, že ani znalec neměl jistotu ohledně předmětného úrazového děje, byť se nakonec přiklonil z jím uváděných důvodů k variantě, že příčinou vzniku újmy na zdraví žalobce bylo chybné došlápnutí žalobce na chodník a následné sklouznutí nohy. Žalovaný tedy i na základě znaleckého posudku mohl seznat, že příčiny vzniku újmy na zdraví žalobce nejsou jednoznačně jasné.

- [48] Na druhou stranu se soud neztotožnil s námitkou, že policejní orgán na žádné spoluzavinění skutku ze strany žalobce ve svém usnesení o odložení věci nepoukazoval. Je tomu tak proto, že trestní věc byla odložena z důvodu, že nebylo možné ustanovit pachatele – policejní orgán proto hodnotil pouze průběh celé události a kvalifikaci skutku spáchaného neznámým pachatelem. Jak již bylo uvedeno výše, tak žalovaný byl oprávněn spoluzavinění žalobce na vzniku újmy posuzovat, nicméně učinil tak dle názoru soudu zcela nedostatečně, jak bylo uvedeno výše.
- [49] Soud se dále zabýval námitkou žalobce ve vztahu k argumentaci žalovaného, že PSSZ měla žalobci snížit nárok na výplatu nemocenského. Dle názoru soudu předně není pravdou, že by žalovaný v rámci správní úvahy o míře snížení peněžité pomoci subsidiárně použil pravidla ČSSZ, jak uváděl žalovaný ve vyjádření k podané žalobě. Žalovaný totiž v napadeném rozhodnutí na str. 5 výslovně uvedl, že i PSSZ vzala v úvahu spoluvinu žalobce na způsobené újmě, když žalobci snížila nárok na výplatu nemocenského v důsledku skutečnosti, že v době vzniku úrazu byl žalobce pod vlivem alkoholu. Žádný odkaz na subsidiární užití pravidel ČSSZ tedy žalobou napadené rozhodnutí neobsahuje, neboť obsahuje přímý odkaz na postup PSSZ vůči žalobci.
- [50] Nadto nelze pominout, že PSSZ nakonec vůči žalobci snížení nemocenského na 50% neuplatnila, neboť žalobce obdržel od PSSZ částku v plné výši. Z uvedeného vyplývá, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí opřel o závěry PSSZ, které nakonec však nebyly na případ žalobce vůbec uplatněny. Lze tedy uzavřít, že zde žalovaný vycházel z neúplných skutkových zjištění.
- [51] K námitce žalobce ohledně nepřipustného překročení mezí správního uvážení, soud uvádí, že snahou žalovaného nepochybně nebylo ušetřit peněžní prostředky, které mají sloužit na pomoc obětem trestné činnosti. Dle názoru soudu pak žalovaný ani nepřekročil meze správního uvážení při aplikaci ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb., nicméně, jak bylo uvedeno výše, tak úvaha žalovaného není úplná (komplexní), neboť žalovaný se vůbec nezabýval některými skutečnostmi vyplývajícími z jím zkoumaného trestního spisu, resp. vybral si pouze některé z nich, aniž by vůči ostatním (a dle názoru soudu taktéž podstatným) okolnostem uvedl, proč je nepovažoval za relevantní, důvodné či věrohodné. Zároveň správní soud není v soudním řízení oprávněn nahrazovat úvahy žalovaného vlastním hodnocením případu, ani není oprávněn obsah napadeného rozhodnutí „dotvářet“ – proto v tomto rozsudku pouze poukázal na okolnosti, které žalovaný v rámci svého úvahy opomenul zohlednit (vypořádat).
- [52] K namítanému porušení zásady „*in dubio pro victimae*“ soud uvádí, že podle této zásady se v případě pochybností rozhoduje ve prospěch oběti. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 8. 3. 2018, č.j. 9A 5/2015-61, uvedl, že „[m]inisterstvo spravedlnosti by mělo být vedeno zásadou *in dubio pro victimae*, neboť pomoc obětem trestných činů vychází z předpokladu, že to byl právě stát, který selhal ve svém úkolu předcházet trestné činnosti, a proto nastupuje jeho povinnost zmírnit dopady spáchaného trestného činu do života obětí. Celý zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, byl koncipován tak, aby se postavení obětí trestných činů zlepšilo a aby byly respektovány zásadní dopady trestného činu do jejich života. Tento výchozí princip musí ministerstvo ve svém rozhodování ctít a dodržovat.“
- [53] Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný neměl žádné pochybnosti ohledně závěru, že žalobce spoluzavinil vznik újmy na svém zdraví, proto namítanou zásadou užít nemohl. S ohledem na to, že soud nyní závěr žalovaného ohledně spoluzavinění žalobce zpochybnil,

resp. že označil úvahu žalovaného v této klíčové otázce za nedostatečnou a neúplnou, tak není vyloučeno, že v dalším řízení před žalovaným bude tato zásada aplikována, neboť žalovanému pochybnosti o spoluzavinění žalobce nepochybně při zohlednění všech skutečností vyplývajících z trestního spisu, příp. dále zjištěných žalovaným, vzniknout mohou.

- [54] Za neúplnou, a tedy nepřezkoumatelnou, je však třeba dle soudu označit samotnou úvahu žalovaného ohledně konkrétního snížení peněžité pomoci právě o 50%, jelikož žalovaný při této úvaze (str. 6 napadeného rozhodnutí) vzal v úvahu pouze „*snížení nemocenských dávek právě o tuto hodnotu v důsledku skutečnosti, že žadatel byl v rozhodné době pod vlivem alkoholu, která ovlivnila koordinaci jeho pohybů a reakční schopnosti.*“ Jak bylo uvedeno již výše, tak odkaz na snížení nemocenského žalobci ze strany PSSZ soud vyhodnotil jako nepřipadný, neboť žalobci byla přiznána celá částka nemocenského. Jelikož tedy v rámci úvahy o konkrétní výši peněžité pomoci, resp. o konkrétní výši jejího snížení žalovaný nezmínil žádné jiné skutečnosti (např. sociální situaci žalobce jako oběti trestné činnosti, vliv konkrétní zjištěné hladiny alkoholu na možnost předejít vzniku újmy atd.), tak je nutno úvahu žalovaného v tomto směru opět označit jako nedostatečnou.
- [55] Soud tedy uzavírá, že dospěl k závěru, že žalovaný si může otázku úrazového děje, a tedy i spoluzavinění žalobce, posoudit v rámci správní úvahy sám, přičemž za tímto účelem může provádět dokazování a zároveň není vázán vysloveným názorem policejního orgánu, nicméně tuto správní úvahu musí provést komplexně při zohlednění všech relevantních okolností konkrétního případu.
- [56] Z uvedených důvodů proto soud napadené rozhodnutí zrušil z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Dále soud vrátil věc dle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.). Na žalovaném tedy bude, aby v obsahu napadeného rozhodnutí učinil komplexní úvahu o spoluzavinění žalobce ve smyslu ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb. a aby přezkoumatelně odůvodnil výši snížené peněžité pomoci, pokud setrvá na svém závěru ohledně spoluzavinění žalobce na vzniku újmy.
- [57] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce, který měl ve věci úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Náhrada nákladů řízení představuje v dané věci zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč a dále odměnu zástupkyně žalobce Mgr. Petry Naskosové, advokátky. Mimosmluvní odměna činí 6.200 Kč za 2 úkony právní služby (převzetí právního zastoupení, podání žaloby) po 3.100 Kč podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění. Dále žalobci přísluší náhrada hotových výdajů jeho právní zástupkyně ve výši 600 Kč za 2 úkony právní služby po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Protože zástupkyně žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tato povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ustanovení § 57 odst. 2 s.ř.s.), ve výši 21 %. Celková výše nákladů tedy činí 11.228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 15. června 2023

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.

předseda senátu